

שורש ברכת כהנים "המשולשת בתורה" מהשם הוי"ה שהוא היה הוה ויהיה

הקדים הכתוב בברכה הראשונה "יברכך ה'", שיש בהם י"ה אותיות כנגד ההוה לפני היה ויהיה.

ומביא הרבינו בחיי ראייה לכך, ממה שאנו אומרים בתפלתנו: "ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד", הרי שאנו מזכירים את השם הוי"ה ג' פעמים כנגד ג' בחינות היה הוה ויהיה, ואנו מקדימים לומר: "ה' מלך" בנקודת סגול שהוא מלך בהוה, ואחר כך: "ה' מלך" בנקודת קמץ שכבר מלך בעבר, ואחר כך: "ה' מלך" בלשון עתיד.

ולפי האמור יש לבאר ענין ג' שמות בברכת כהנים, ללמדנו שהקב"ה עומד על הכהנים להתאים את הברכה לכל אחד מישראל, אחרי שהוא בוחן אותם בג' בחינות היה הוה ויהיה, ועל זה אנו מתפללים להקב"ה: "ברכנו בברכה המשולשת בתורה", שיבחון הקב"ה שהברכה תהיה בתכלית שלימות לפי העבר ההוה והעתיד, ולא שתתגלגל מזה ח"ו רעה בבחינת: "עושר שמור לבעליו לרעתו".

ב' בחינות: "בין כתפותיהם" ו"בין אצבעותיהם"

בדרך זו במסילה נעלה לבאר מאמר המדרש הנ"ל: "לפיכך הכהנים פורשים את כפיהם, לומר שהקב"ה עומד אחרינו, ולכך הוא אומר משגיח מן החלונות, מבין כתפותיהם של כהנים, מציץ מן החרכים, מבין אצבעותיהם של כהנים, ענה דודי ואמר לי ואני אברכם". וזהו המקור למה שפסק המחבר (או"ח סימן קכח סעיף יב):

"מגביהים ידיהם כנגד כתפותיהם, ומגביהים יד ימינית קצת למעלה מהשמאלית, ופושטים ידיהם וחולקים אצבעותיהם ומכוונים לעשות ה' אוריים, בין ב' אצבעות לב' אצבעות אור אחד, ובין אצבע לגודל, ובין גודל לגודל, ופורשים כפיהם כדי שיהא תוך כפיהם כנגד הארץ ואחורי ידיהם כנגד השמים". וכתב בבאור הגר"א (ד"ה וחולקים) כי מקור הדבר הוא מהמדרש הנ"ל, שהקב"ה מציץ מן החרכים מבין אצבעותיהם של כהנים.

והנה מאחר שלפי המדרש מחלק הכתוב עמידת הקב"ה על הכהנים לשנים: "משגיח מן החלונות, מבין כתפותיהם של כהנים, מציץ מן החרכים, מבין אצבעותיהם של כהנים", משמע שמדובר כאן משתי בחינות, וצריך להבין מה הן שתי הבחינות של הסתכלות מן החלונות והצצה מן החרכים, שהם מכוונים כנגד כתפותיהם ואצבעותיהם של הכהנים.

שיטת הרמב"ם וביאור הגרי"ז מבריסק

ונראה לבאר דברי חכמים וחידותם, על פי מה שמצינו בפרשתנו (במדבר ז ט) "ולבני קהת לא נתן [עבודת העגלות] כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו". מבואר מזה כי הלויים נשאו את ארון הברית על כתפיהם, אולם בענין זה מצינו חידוש גדול בספר המצות להרמב"ם:

"מצוה לד היא שצונו, שישאו הכהנים הארון על כתפיהם כשנרצה לשאתו ממקום למקום, והוא אמרו (במדבר ז ט) כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו, ואף על פי שזה הציווי בא ללויים בעת ההיא, אמנם היה זה

[וכמו כן הוא בוחן את התנהגות האדם בעבר בגלגולים קודמים], איך היא ההתנהגות שלו בהוה, ואיך יתנהג בעתיד כאשר תהיה לו עשירות, ואם בכל זאת הוא מברך את האדם בעשירות, מובטח לו: "ולא יוסיף עצב עמה", שהעשירות לא תהיה: "עושר שמור לבעליו לרעתו", שהרי הקב"ה ראה הכל ובכל זאת העניק לו ברכת עשירות.

מעתה יאיר עינינו מה שהבטיח הקב"ה לישראל: "אף על פי שאמרת לכהנים שיהיו מברכין אתכם, עמהם אני עומד ומברך אתכם". כלומר הכהנים רק יאמרו את הברכות, אבל הפירוש של הברכות אני עומד ומברך כל אחד לפי טובתו, ומנין אנו למדים שהקב"ה השיב להם תשובה זו, ממה שאמר: "ושמו את שמיי" שם המפורש "על בני ישראל ואני אברכם", ומאחר שיברכם בשם הוי"ה שהוא היה הוה ויהיה, הרי זה בא ללמד שיבחון הקב"ה את הברכה בחוט המשולש - היה הוה ויהיה של האדם, כדי להתאים את הברכה לטובתו.

ג' שמות הוי"ה בג' ברכות כנגד הוה היה ויהיה

יומתק להבין בזה הטעם שצוה הקב"ה לכהנים לברך את ישראל בשלש ברכות, ובכל ברכה נזכר השם הוי"ה: "יברכך ה'", "יאר ה'", "ישא ה'", ללמדנו שהקב"ה מברך את ישראל בג' בחינות של השם הוי"ה - היה הוה ויהיה, על ידי שבוחן את האדם בעבר בהוה ובעתיד. ואחרי החיפוש מצאתי סימוכין לרעיון זה בדברי הרבינו בחיי (כאן), כי ג' פעמים שם הוי"ה שנזכרו בברכת כהנים הם כנגד ג' בחינות היה הוה ויהיה, והנה הדברים בלשון קדשו:

"וצריך אתה לדעת כי יש בפסוק ראשון י"ה אותיות, ובשני י"ה אותיות, ובשלישי י"ה אותיות, והרי זה מורה שהשם הגדול הנזכר בהם שלש פעמים, הוא שליש בשלושה זמנים הוה ויהיה ויהיה, והרי לך ששים אותיות, ועליהם אמר שלמה ע"ה (שיר השירים ג ז) ששים גיבורים סביב לה מגבורי ישראל".

ביאור דבריו כי השם הוי"ה שבפסוק הראשון: "יברכך ה' וישמרך", הוא כנגד "הוה", ולכן יש בפסוק זה י"ה אותיות כנגד שם י"ה, שאינו לשון עבר או לשון עתיד אלא לשון הוה. השם הוי"ה שבפסוק השני: "יאר ה' פניו אליך ויחנך", הוא כנגד "יהיה", ולכן יש בפסוק זה כ' אותיות כמספר ה"ה. השם הוי"ה שבפסוק השלישי: "ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום", הוא כנגד "יהיה", על כן יש בו כ"ה אותיות כמספר י"ה שהוא לשון עתיד. הרבינו בחיי מוסיף חידוש גדול לבאר מדוע מקדים הכתוב את ההוה לפני העבר והעתיד:

"ומה שהתחיל הרמז בהוה, מפני שהזמנים כולם הם בהוה בהקב"ה שלא עברו משנותיו כלום, כענין שכתוב (תהלים קב כח) ואתה הוא ושנותיך לא יתמו, ולכן אנו מחברים בתפלתנו ואומרים, ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד, לרמוז שלושה חלקי הזמן שהם הוה היה ויהיה".

כלומר מאחר שהקב"ה חי וקיים תמיד למעלה ממסגרת הזמן, נמצא שגם העבר והעתיד קיימים אצלו בפועל ממש בהוה, לכן

יברכו אותנו כאדם המברך לחבירו, ואינו יודע אם טוב אם רע הוא לו, אין אנו צריכים אלא לברכתך, הגם שבטבע האדם שמשותק לעושר ובנים וכבוד וחושב שטוב הוא לו, אבל אין אנו רוצים רק בברכתך, מה שברכה לפניך ולא כפי הבנתינו, ונהיה מתברכים מפניך, כי זה אי אפשר רק כשאתה תברך אותנו.

ונראה לי משום זה אמר ה', במה יברכו [הכהנים את] ישראל, יברכך ה' וישמרך וכו', שלא היה צריך לזה אלא לצוות לכהנים שיברכו ישראל, ומעצמם ידעו כמה לברכם, אלא שלא רצה ה' שיברכו לישראל כפי רצונם ומה שהוא ברכה בעיני בני אדם, ולכן צוה עליהם לברך סתם יברכך ה' וישמרך, ויש כמה פירושים בברכה זו, למי שטוב לו עושר יברכהו ה' בעושר, ולמי שטוב לו עניותא יברכהו ה' שלא יהיה לו, וכן כולם.

ולכן אמר כה תברכו דוקא בלשון זה, ולא בלשון אחר שיתן ה' לך עושר ובנים וכדומה, אלא כה בלשון זה דוקא תברכו את בני ישראל, וזו סיומא דהאי מדרשא, אף על פי שאני מצוה לכהנים לברך אתכם, אני עומד ומברך אתכם איש איש כברכתו, אשר לגבי דידיה ברכה תחשב, זהו ושמנו את שמיי על בני ישראל ואני אברכם".

"ברכת ה' היא תעשיר ולא תוסיף עצב עמה"

חשבתי דרכי ואשיבה רגלי ללכת בדרכו, לבאר לפי זה מה שניחם הקב"ה את ישראל באמרו: "ושמו את שמיי על בני ישראל ואני אברכם", ופירש רש"י: "יברכום בשם המפורש", על פי מה שכתוב (משלי י כב): "ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה". ופירש ב"ערבי נחל" (פרשת וישב דרוש ג) כי לפעמים עשירות איננה לטובתו של אדם אלא להיפך, כמו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ה יב): "יש רעה חולה ראית תחת השמש, עושר שמור לו לבעליו לרעתו".

הכוונה בזה כי לפעמים על ידי עשירות עלול אדם לשכוח את ה', כמו שכתוב (דברים ח יא): "פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת, ובקרך וצאנך ירבינו וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה, ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך". לכן מבטיח הכתוב: "ברכת ה' היא תעשיר", אם העשירות לא תבוא מצד המזל כי אם מברכת ה' בשכר המצוות, מובטח לו: "ולא יוסיף עצב עמה", שלא יתגלגל מזה דבר רע בבחינת: "עושר שמור לבעליו לרעתו" עכדה"ק.

ויש להוסיף בזה תבלין לפרש דקדוק הלשון: "ברכת ה' היא תעשיר", על פי המבואר בשלחן ערוך (או"ח סימן ה), כי בכל פעם שמזכירים את השם הוי"ה צריך לכוון שהוא היה הוה ויהיה, והנה מלבד הפשט שהקב"ה היה בעבר, והוא היה עתה, והוא יהיה בעתיד, יש בזה ביאור נוסף שהקב"ה הוא למעלה ממסגרת הזמן, ואין שום הבדל אצלו בין העבר והעתיד להוה, אלא הכל גלוי לפניו בלי שום שינוי.

הנה כי כן זהו ביאור הכתוב: "ברכת ה' היא תעשיר", כאשר הברכה באה מהשם הוי"ה, שמצד היותו היה הוה ויהיה הוא בוחן את האדם המתברך בחוט המשולש, איך היה העבר שלו כאשר הוא נתקל בעשירות,

בפרשתנו פרשת נשא אנו למדים על מצות ברכה כהנים, פרשה שאנו קוראים כל יום בבוקר מיד אחרי ברכות התורה, וברכות שאומרים בכל יום בתפלת שחרית - בארץ ישראל הכהנים עצמם בעלותם לדוכן, ובחוץ לארץ על ידי השליח ציבור בחזרתו על תפלת שמונה עשרה, ובכן דבר בעתו מה טוב להתבונן קצת בברכות קדושות אלו שהם מקור כל הברכות, ונתחיל עם מקור המצוה בפרשתנו (במדבר ו כב):

"וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל אהרן ואל בניו לאמר, כה תברכו את בני ישראל אמור להם, יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך ויחנך, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום, ושמנו את שמיי על בני ישראל ואני אברכם".

והנה בנוסח שהשליח ציבור אומר בתפלת שמונה עשרה, אנו מגדירים את ברכת הכהנים בתואר: "ברכה המשולשת" - אלקינו ואלקי אבותינו, ברכנו בברכה המשולשת בתורה". הסיבה לכך היא כי ברכת הכהנים כלולה משלש ברכות בשלושה פסוקים, ברכה א: "יברכך ה' וישמרך". ברכה ב: "יאר ה' פניו אליך ויחנך". ברכה ג: "ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום". וצריך ביאור איזה חשיבות יש בכך שהיא "משולשת".

עוד ראוי להתבונן במה שצוה הקב"ה לכהנים להזכיר בברכתם את השם הוי"ה שלש פעמים, פעם אחת בכל ברכה: "יברכך ה'", "יאר ה'", "ישא ה'", ודבר זה צריך ביאור שהרי כלל גדול הוא שאין להזכיר את שם ה' רק במקום הצורך, מדוע אם כן נצטוו להזכיר את שם ה' בכל ברכה ולא פעם אחת על כל ג' ברכות.

"עמהם אני עומד ומברך אתכם"

פתח דברינו יאיר לבאר כל זה על פי מאמר חכמינו ז"ל במדרש (במדבר יא ב): "כשעה שאמר הקב"ה לאהרן ולבניו כה תברכו וגו', אמרו ישראל לפני הקב"ה, רבון העולמים לכהנים את אומר שיברכו אותנו, אין אנו צריכין אלא לברכותיך ולהיותנו מתברכים מפניך, הדא הוא דכתיב (דברים כו טו) השקיפה ממעון קדשך מן השמים וגו'.

אמר להם הקב"ה, אף על פי שאמרתם לכהנים שיהיו מברכין אתכם, עמהם אני עומד ומברך אתכם, לפיכך הכהנים פורשים את כפיהם, לומר שהקב"ה עומד אחרינו, ולכן הוא אומר (שיר השירים ב ט) משגיח מן החלונות, מבין כתפותיהם של כהנים, מציץ מן החרכים, מבין אצבעותיהם של כהנים, ענה דודי ואמר לי ואני אברכם".

ביאור נפלא על כך מצינו ב"כתב סופר" כאן, והנה הדברים בלשון קדשו:

"ונראה לי הנה אדם מברך לחבירו, בעושר ואריכות ימים וכבוד וכדומה, מה שעל פי הרוב האדם חפץ בו, ובאמת לפעמים (קהלת ה יב) עושר שמור לו לבעליו לרעתו, וכן פעמים קץ בחייו וכבודו לכלימה, אלא האדם אינו יודע מה לטובתו או לרעתו ומבקש דברים כאלו תמיד, וראיתי בספרים שאחד התפלל שה' יתן לו מה שימצא לטוב לו..."

ואומר מעתה, זהו שאמרו ישראל לפני הקב"ה, אתה מצוה לכהנים לברך אותנו, הם

מדרש: "אמרו ישראל לפני הקב"ה... אין אנו צריכין אלא לברכותיך ולהיותינו מתברכים מפניך"

כתב סופר: הפחד של ישראל מברכת בשר ודם, שעלול להיות בבחינת: "עושר שמור לבעלי לרעתו"

"אמר להם הקב"ה... עמהם אני עומד ומברך אתכם", להתאים את ברכת הכהנים לפי כל אחד מישראל

השם הוי"ה שהוא היה הוה ויהיה, בוחן את העבר ההוה והעתיד של המתברך כדי להתאים הברכה לטובתו

רבינו בחיי: ג' פעמים שם הוי"ה שנזכרו בג' ברכות כהנים מכוונים כנגד ג' בחינות היה הוה ויהיה

רב שמואל בר רב יצחק רקד לפני הכלה בג' הדסים, כדי לייחד השם הוי"ה בג' בחינות היה הוה ויהיה

ביאור נפלא של הגרי"ז מבריסק בשיטת הרמב"ם, שלדורות נשאו הכהנים את הארון על כתפיהם ולא הלויים

שני דינים במשא הארון, דין אחד מדין משא המשכן וכליו, דין ב' מדין משא הארון שיש בו קדושה מיוחדת

ועליהם הכתוב אומר: "כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו". אך עבודת זבולון שתומך ביששכר היא באצבעות, כמו שמצינו במצות צדקה שצריך לפתוח את אצבעות היד (דברים טו ז): "ולא תקפוץ את ירך מאחיך האביון כי פתוח תפתח את ירך לו".

וזהו שאמר הקב"ה לישראל: "אף על פי שאמרתי לכהנים שיהיו מברכין אתכם, עמהם אני עומד ומברך אתכם", לכל אחד ואחד כפי מה שנצרך לו, "ולכך הוא אומר משגיח מן החלונות, מבין כתפיהם של כהנים", בזכות שנושאים משא הארון על כתפיהם, ומשם מברך הקב"ה לומדי התורה הנושאים את עול התורה על כתפיהם, וזהו פירוש הכתוב: "משגיח מן החלונות", הקב"ה משגיח מן החלונות של בני המדרש על ישראל שעוסקים שם בתורה, "מציץ מן החרכים, מבין אצבעותיהם של כהנים", בזכות שעובדים עבודת הקרבנות באצבעותיהם, ומשם מברך הקב"ה ברכה מיוחדת לתומכי התורה, הפותחים את אצבעותיהם לתת צדקה ללומדי תורה, ועל זה נאמר: "מציץ מן החרכים", שמציץ על העוסקים בעניני העולם הזה, ופותחים חרכים באצבעות ידיהם לתמוך בלומדי תורה.

וכל זה נכלל במה שהבטיח לנו הקב"ה: "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם", שיברכם בשם הוי"ה שהוא היה הוה ויהיה, כי יבחון את הברכה בחוט המשולש - העבר ההוה והעתיד של האדם, כדי להתאים את הברכה לטובתו, ללומדי תורה ברכה מיוחדת הנצרכת להם, ולעוסקים במסחר ותומכים בתורה ברכה מיוחדת הנצרכת להם.

"רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת"

לרגל שמחות הנישואין המתחדשות בבתי ישראל אחרי סיום ימי העומר, דבר בעתו מה טוב לפרש בזה מה שמצינו בגמרא (כתובות יז.) שהפליגו חכמינו ז"ל בגודל המצוה לרקד לפני הכלה, ואמרו שם: "רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת", ופירש רש"י שהיה מרקד לפני הכלה בשלשה הדסים, וצריך להבין מה ראה על ככה לרקד דוקא בשלשה הדסים.

אך לפי האמור יש לומר, כי לכאורה קשה איך אפשר לרקוד ולשמוח בשמחת חתן וכלה, וכי מי יכול לדעת מראש שהזיווג יצליח ויצא מהם דורות ישרים ומבורכים. אולם זאת נחמתנו שאנו מאמינים באמונה שלימה שזיווגו של איש ישראל יוצא מהשם הוי"ה, כמו שכתוב (משלי יח כב): "מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה".

וכן שנינו בגמרא (מו"ק יח:): "מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש, מן התורה דכתיב (בראשית כד ג) ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר, מן הנביאים דכתיב (שופטים יד ד) ואביו ואמו לא ידעו כי מה' היא, מן הכתובים דכתיב (משלי יט יד) בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת".

הרי לנו דברים ברורים שכל זיווג יוצא מהשם הוי"ה, ומאחר שהזיווג יוצא מהשם הוי"ה שהוא היה הוה ויהיה, הרי הקב"ה בוחן את שני בני הזוג האיש והאשה לפי העבר ההוה והעתיד, ועל ידי זה יוכלו לבטוח בה' שיסייע להם לבנות ביתם בהצלחה גדולה, שהרי כבר בחן את הצלחת הזיווג מכל הג' בחינות.

הנה כי כן יאיר לנו להבין מעשה הנשגב של רב שמואל בר רב יצחק, שהיה מרקד לפני הכלה "אתלת" בשלשה הדסים, כי נתכוון לייחד בכך את השם הוי"ה בג' בחינותיו היה הוה ויהיה, כדי לעורר את החתן והכלה שאם ירצו להצליח לבנות בית נאמן בישראל, יבטחו בשם ה' שבחן את זיווגם בג' בחינות של העבר ההוה והעתיד, ועל ידי אמונה זו אפשר לרקד ולשמוח בידיעה שיצליחו בזיווגם.

הקב"ה את משא הארון על הלויים מצד דין משא המשכן וכליו.

משא הארון בכתף ועבודת הקרבנות באצבעות

היוצא לנו מדברי הרמב"ם, כי הכהנים נצטוו לשאת את ארון הברית על כתפיהם, ועליהם הכתוב אומר: "כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו". והנה בנוסף על כך נצטוו הכהנים לעבוד עבודת הקרבנות באצבעותיהם, כמו שכתוב (ויקרא ד ו): "וטבל הכהן את אצבעו בדם והזהה". ועוד (שם שם כה): "ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות מזבח העולה". ועוד (שם יד טז): "וטבל הכהן את אצבעו הימנית". וכהנה פסוקים רבים.

מעשה יש לומר כי זהו ביאור המדרש: "לפיכך הכהנים פורשים את כפיהם, לומר שהקב"ה עומד אחרינו, ולכך הוא אומר משגיח מן החלונות, מבין כתפיהם של כהנים", בזכות המצוה שהיתה מוטלת עליהם לשאת את הארון על כתפיהם, "מציץ מן החרכים, מבין אצבעותיהם של כהנים", בזכות עבודת הקרבנות בבית המקדש באצבעותיהם.

על פי האמור נמשיך לבאר איך דבר זה מתקשר עם התשובה שהשיב הקב"ה לישראל: "אמר להם הקב"ה, אף על פי שאמרתי לכהנים שיהיו מברכין אתכם, עמהם אני עומד ומברך אתכם... ולכך הוא אומר משגיח מן החלונות, מבין כתפיהם של כהנים, מציץ מן החרכים, מבין אצבעותיהם של כהנים, ענה דודי ואמר לי ואני אברכם".

הביאור בזה על פי הידוע כי כלל ישראל מתחלק לשני חלקים בבחינת יששכר וזבולון, חלק אחד הוא בבחינת יששכר היושבים באהלה של תורה ועוסקים בתורת ה' יומם ולילה, וחלק אחד הוא בבחינת זבולון שעוסקים במסחר ומפנסים את יששכר עמוד התורה. והנה כאשר דיבר יעקב אבינו בשבחו של יששכר עמוד התורה אמר (בראשית מט יד): "יששכר חמור גרם רובץ בין המשפתים... ויט שכמו לסבול", ופירש רש"י: "ויט שכמו לסבול, עול תורה".

ויש לבאר הטעם שהמשיל יעקב עול תורה למשא על השכם שהוא הכתף, כי המשא של עול תורה הוא בבחינת משא הארון על כתפי הכהנים, שהרי בתוך הארון היו שני לוחות הברית שהם יסוד כל התורה,

למיעוט מספר הכהנים בזמן ההוא, כי אהרן הוא הראש, אמנם לדורות הכהנים חייבים במצוה והם ישאוהו כמו שהתבאר בספר יהושע ובספר שמואל".

דברי הגרי"ז מבריסק על הרמב"ם (מכתבים עמוד עז) מצינו כדרכו בקודש ביאור נפלא בדרך לומדות בדברי הרמב"ם, ונבאר דבריו בתוספת תבלין, כי בנשיאת הארון יש ב' דינים: דין אחד מצד משא המשכן וכליו ממקום למקום, כלומר כמו שהיה צריך לשאת את המשכן וכליו בכל המסעות, כן היה צריך לישא את הארון שהוא גם כן אחד מכלי המשכן.

דין ב' שהוא דין מיוחד לארון שיש בו קדושה מיוחדת, מצד שני לוחות הברית שהיו בתוכו, ומצד שקבע הקב"ה לדבר משם עם משה רבינו, כמו שכתוב בפרשת תרומה (שמות כה כב): "ונועדתי לך שמה ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים אשר על ארון העדות את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל".

לפי זה מבואר היטב דברי הרמב"ם, כי מה שצוה הקב"ה בפרשתנו לבני קהת לשאת את הארון, היינו רק מצד דין משא המשכן וכליו, שמשא זה היה רק במדבר כאשר המשכן לא עמד במקום קבוע, אלא היה צריך לפרק את המשכן ולשאתו עם כליו ממקום למקום, אבל כאשר נכנסו לארץ לבנות את בית המקדש שהיה בנין קבוע במקום אחד, נתבטל הדין של משא המשכן וכליו ממקום למקום, ונשאר רק הדין של משא הארון בעת מלחמה, ובמשא זה נצטוו הכהנים שכל עבודת בית המקדש נעשית על ידיהם.

אלא שלפי דברי הגרי"ז עדיין צריך ביאור לשון הרמב"ם: "ואף על פי שזה הציווי בא ללויים בעת ההיא, אמנם היה זה למיעוט מספר הכהנים בזמן ההוא... אמנם לדורות הכהנים חייבים במצוה והם ישאוהו", משמע מזה כי עיקר הסיבה שלא נשאו הכהנים את הארון במדבר הוא מחמת מיעוטם.

ונראה לפרש דברי הרמב"ם, כי אם היו הכהנים מרובים היו הם נושאים את הארון על כתפיהם גם במדבר, מצד הדין המיוחד שיש בארון יותר משאר הכלים, ואף על פי שמשא הארון במדבר היה בו גם הדין של משא המשכן וכליו, אולם הדין המיוחד שיש במשא הארון מצד גודל קדושתו, מתגבר על הדין הכללי של משא המשכן וכליו, אבל היות שבמדבר היו הכהנים מתי מעט, לכן הטיל